

Адвокат Иван Груйкин:

Автор: Галина Гиргинова

Г-н Груйкин, Гражданска инициатива “Справедливост” заведе колективен иск срещу МВР за претърпени неимуществени вреди заради организацията по издаване на новите лични документи. Докъде стигна този иск?

Няма развитие, има едно определение на Градския съд за прекратяване на производството с аргумента, че, според съдията, това не е колективен иск.

Защо?

Надали мога точно да възпроизведа неговите доводи, но моето лично мнение е, че този съдия, който е докладчик по това дело, търси някакъв предлог да не гледа делото.

Между другото, аз също съм чувала от ваши колеги, че съдиите имат сериозни притеснения да гледат колективни искове....

Няма нито един приключил такъв, това трябва да е показателно. Няма някакъв акт, който да внася яснота при прилагането на текстовете за колективните искове, които са съвсем нови. Нито едно дело не е приключило, а и не знам да е започнало на някаква решителна фаза, тоест няма първоинстанционно решение дори по колективни искове. Ние имаме до този момент четири заведени колективни иска, като по три от тях с различни съображения съдиите отклоняват искането ни за гледане на делото. По предишен иск, който имахме, съдът подложи на съмнение финансовите възможности на "Справедливост" да води едно такова дело (*бел. ред. - При завеждане на колективен иск законът изисква ищецът да плати такса от 4% от размера на поисканото обезщетение*). Това е чисто икономическа обосновка. И някакви теоретични разсъждения за това, че природата на иска, с които е сезиран Софийски градски съд, е такава, че той не е колективен. Няма някакво колективно право, което заслужа защита по пътя на специалния раздел за колективните искове, което е абсолютно несъстоятелно. Разбира се, ние ще подадем частна жалба до Апелативния съд и се надяваме той да отмени това определение и да задължи Градския съд да го гледа. Пак казвам, това е някакъв маниер, някакъв синдром на Градския съд да не гледа колективни искове. Аз разбирам, че това са млади хора, върху които пада такава отговорност, но това са български съдии и те би трябвало да изповядват закона в неговия чист вид, без притеснения от фактическо, политическо или някакво служебно естество.

Как виждате решение на този проблем? Кога съдиите ще се “отпуснат” да

гледат колективни искове?

При натрупването на такава практика, дори и негативна и стигането на жалбите до Върховния касационен съд, разрешението на проблема от гледна точка на конституционната уредба на системата би трябвало да е с акт на Върховния съд. Който би трябвало да се произнесе по тези жалби, ако делата продължават да не се гледат. Разговарях със специалисти, ние подготвихме колективния иск заедно с хора, които имат такава практика, включително и в чужбина, в страни, в които тези искове са масово практикувани, както например в САЩ. И един от основните проблеми, които и ние виждахме още в началото, е задължението по нашия закон за плащането на такси и неясното изискване за някаква финансова състоятелност на ищеца, свързана със способността му да води делото. Плащането на таксите до голяма степен обезсмисля завеждането на колективните искове, поради невъзможността да се претендира конкретно парично осъждане на ответниците, което е важен инструмент за натиск върху съответните ответници за това да коригират своите незаконни практики.

В този смисъл, може ли да се предположи, че в закона е заложена пречка за завеждане на колективни искове с тази дължима такса, защото в крайна сметка при тези искове обикновено става въпрос за много големи суми?

Според нас решението е тези искове да бъдат изрично освободени от плащането на такси. Както казах, те са четирипроцентови от материалния интерес, предявен с иска, което обезсмисля исковете. Ние сме категорични в своите доводи, че четирипроцентовата такса е противоконституционна, противоречи на конституционното право за достъп до съд, противоречи и на Европейската конвенция за правата на човека и противоречи на много трайна практика на Европейския съд по такива дела, по които самите държави са осъждани, включително и България е страна по такива казуси. В много от европейските страни изобщо няма такава такса, в Полша пък тя е 5%. Във Франция, например, се плащат само разноските, свързани с воденето на делото. Ние водим и такова дело против плащането на предварителни такси и се надяваме Върховният съд да ги отмени. Ако това се случи, ще се отвори широко поле за колективни искове, които ще бъдат ефективен инструмент за коригирането на незаконните практики. Иначе, боя се, че ако това не се случи, материята за колективните искове ще бъде мъртво роден законов текст.